

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Az „Arany Kéz”

Magyarország

Byp.
(Hely)

1914 VII 26
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

„Arany Kéz”

Idő

„1914”

Személy

Az „Arany Kéz”

(Saját tudósítónktól.) A régi Pestnek egy igen érdekes és nevezetes helye tűnik el most a Belvárosból. Ez a nevezetesség: az Arany Kéz. Az arany kéz cégére volt a róla elnevezett vendéglőnek s jó száz éven át egyfolytában ott lógott egy horogra akasztva a vendéglő sön-tésének bejárata fölött. Az épület a Régi posta-utca 9. száma alatt társtalánul és idegenül állott a köröskörül megváltozott és átalakított paloták sorában. Pedig valamikor a polgári szolidaritás mintája lehetett, kicsit régebben persze, a forradalom előtti időkben, melynek építészeti jellege egész mívtalában visszatük-röződött. Egyemeletes, mánszárd-szerű, u. n. hegyes, francia fedéllel borított ház volt ez az Arany Kéz, a legtípusosabb bieder-mayer-épü-letek egyike a Belvárosban, mely elejétől kezdve végső napjáig vendéglői hivatalban létezett s nevezetessé is ezen a réven vált. Száz év alatt nemcsak külsejében, de belső traktu-sában sem változott. A kapu-alatti folyosóról keskeny falépcső vezetett fel az első emeletre, mely verandaszerű kiképzésével, mint egy terras tapadt oda az épület felső részéhez. A szobák is régiiek voltak benne, a butorzat is, nem hiába, hogy ujabban aztán az író urak is észrevették s bieder-mayer-novellákat írván, hőseiket az Arany Kézbe plántálták, vagy in-nen indították el regényes utjakra.

Régi napjaiban kuriózus helynél azonban jóval több volt az Arany Kéz. Mikor a mai Gizella-tér és Régi posta-utca környékén állott a Rondella és az új német színház, az Arany Kéznek magyar és német színészek mindennapos látogatói voltak. Előadás után azok a magyar társaságok, melyek a Rondella-ban játszottak, ide tértek vacsorázni s ide-húzódott velük a kíséretük is. Kisfaludy Károly, Katona József, Balogh István, Horvát

István és mások emléke fűződik ehhez az épü-lethez, melynek a hírességéről egyet-mást az emlékiratok is följegyeztek. Karacs Teréz írja többek között memoárjaiban:

„Atyám — Karacs Ferenc pesti rézmetsző — egy este, 1815-ben, midőn már széledőben voltak a magyar színészek, az Arany Kéz va-csoráló-helyiségében keresé fel az utra induló-kat. Mind levert és szomorú volt, de legesü-gedtebb volt Udvarhelyi Miklós, kit atyám, ugy hiszem, mint tanuló-t ismert és mindig nagyon megkülönböztetett, s mint tanult és jellemes férfit és énekest, mindig örömmel halogatott.

— Mit busul, barátom? — szólta meg.

— Nem segíthet rajtam semmi! — lón a szomorú válasz.

— Hátha...?

— Oh! Dehogy! Látja, barátom, összeve-rődtünk néhányan, ha csak Kecskemétig el tudnánk jutni, onnan majd csak tovább mo-zognánk, de nem tudok utiköltséget terem-teni

— Csak ez a baj! Ha segíthet ez valamit, fogadja, barátom. — Ha jól emlékszem, 60 forinttal kínálta meg.

— Nem tréfál?

— Senki bajából nem szoktam tréfiát üzni! Udvarhelyi írást akar adni a pénzről.

— Hagyja a papírt és a ténát. — felelte atyám, — az ur szava többet ér nekem min-den papirosnál. Ha meg akarja adni, írott kö-telezés nélkül is megteheti.”

A Nemzeti Színház fölépítése után az Arany Kéz másféle embereknek lett a tanyá-jává. Ekkor a jurátusok tették rá a kezüket, kik a Pillvaxtól, az Órától, Csigától és Török császártól kezdve, valamennyi belvárosi ven-déglőben és kávéházban korlátlanul diktálták az ütemet. Mikor aztán a negyvenes évek po-litikai mozgalmak megkezdődtek, az Arany

Kézben már a literátor és a zsurnaliszta urak is mindennaposak lettek. Petőfi és barátai gyakran vacsoráztak, heves viták, vagy vidám diskurzus között benne, a negyvenéves ese-mények alatt pláne az egyenlőségi klub tag-jai, a magyar republikánusok választották va-csorázó-helyül. Az ekkor itt a lyó politikai vitáknak nyoma maradt a „Chauvini” 1848 július 19-iki számában. Itt ezeket olvassuk: „Az Arany Kéz vendéglőben ministeriális cor-bok is kaphatók” a legutóbbi étlapok sze-rű. A radikálok seregestül tódulnak az Arany Kézbe s eddigelé 29 kombinációt ettek meg.”

A forradalom után némi tatarozáson ment át az épület, mert a Hentzi-bombái benne is kárt tettek, a nevezetessége azonban lassan-ként megszűnt s utóbb már a körülötte emel-kező paloták között régies alakjával egysze-lyen lehetetlenné vált. Ezért a tulajdonosok, Lyka Sándor és István, elhatározták lebonta-tását, mely tegnap meg is kezdődött s az Arany Kéz helyett egy év múlva már díszes hérald a fog emelkedni.